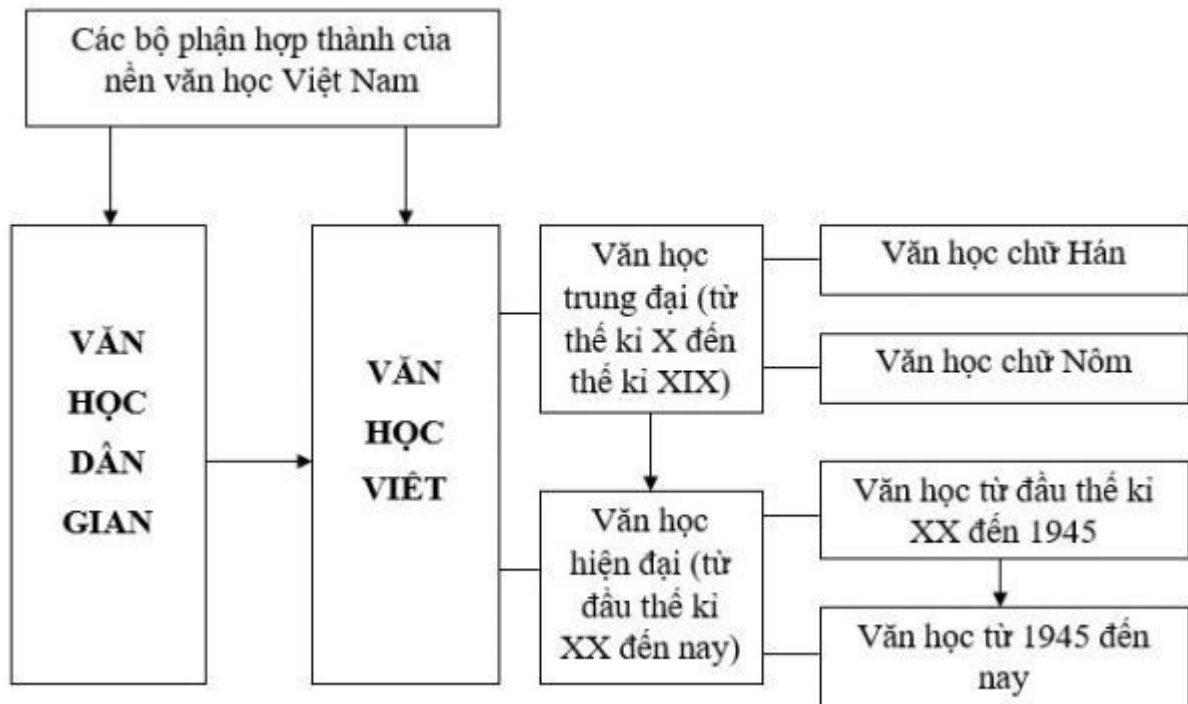


Soạn bài Tổng quan văn học Việt Nam - Ngữ văn lớp 10

Câu 1: Hãy vẽ sơ đồ các bộ phận của văn học Việt Nam.

Trả lời:

Sơ đồ các bộ phận của Văn học Việt Nam:



Để chi tiết hơn nữa, học sinh có thể vẽ thêm các sơ đồ nội dung cụ thể của từng bộ phận. Ví dụ:

- Văn học trung đại: văn học được viết bằng chữ Hán và chữ Nôm, chữ Quốc ngữ
- Văn học hiện đại: văn học trước 1945, sau 1945
- Văn học dân gian có thể chia thành 12 thể loại như trong SGK

Câu 2: Trình bày quá trình phát triển của văn học viết Việt Nam.

Trả lời:

- Quá trình phát triển của văn học Việt Nam gắn chặt với lịch sử chính trị, văn hóa, xã hội của đất nước.

Soạn bài Tổng quan văn học Việt Nam - Ngữ văn lớp 10

- Nhìn tổng quát, văn học Việt Nam đã trải qua 3 thời kì lớn:

+ Văn học từ thế kỉ X – hết thế kỉ XIX.

+ Văn học từ đầu thế kỉ XX – Cách mạng tháng 8 - 1945

+ Văn học từ sau cách mạng tháng 8 (1945) – hết thế kỉ XX.

- Về chủ yếu, văn học viết Việt Nam trải qua 2 thời kì chính:

+ Văn học trung đại (X – hết XIX)

+ Văn học hiện đại (đầu XX – hết XX)

Câu 3: Dùng hiểu biết của mình để làm sáng tỏ nhận định: Văn học Việt Nam đã thể hiện chân thực, sâu sắc đời sống tư tưởng, tình cảm của con người Việt Nam trong nhiều mối quan hệ đa dạng.

Trả lời:

*** *Phản ánh mối quan hệ với thiên nhiên:***

Ở khía cạnh này, các tác phẩm văn học Việt Nam đã khái quát lại quá trình ông cha ta nhận thức cải tạo và chinh phục thế giới tự nhiên. Thiên nhiên bên cạnh những khía cạnh dữ dội và hung bạo, nó còn là người bạn. Vì vậy, nó hiện lên trong thơ văn thân thiết và gần gũi, tươi đẹp và đáng yêu. Nó đa dạng và cũng thay đổi theo quan niệm thẩm mỹ của từng thời.

*** *Phản ánh mối quan hệ quốc gia dân tộc***

Đây là nội dung tiêu biểu và xuyên suốt lịch sử phát triển văn học Việt Nam, phản ánh một đặc điểm lớn của lịch sử dân tộc: luôn phải đấu tranh chống lại các thế lực xâm lược để bảo vệ nền độc lập tự chủ của mình. Mối quan hệ quốc gia dân tộc được văn học đề cập đến ở nhiều khía cạnh mà nổi bật là tinh thần yêu nước (tình yêu làng xóm, yêu quê cha đất tổ, căm ghét các thế lực giày xéo quê hương, ý thức về quốc gia dân tộc, ý chí đấu tranh, khát vọng tự do, độc lập...). Nhiều tác phẩm của dòng văn học này đã trở thành những kiệt tác văn chương bất hủ của đất nước ta.

*** *Phản ánh mối quan hệ xã hội***

Trong xã hội có giai cấp đối kháng, văn học Việt Nam cất lên tiếng nói tố cáo phê phán các thế lực chuyên quyền và bày tỏ sự cảm thông sâu sắc với những người dân bị áp bức, bóc lột. Các tác phẩm thuộc mảng sáng tác này đã thể hiện ước mơ da diết về một xã hội dân chủ, công bằng và tốt đẹp. Nhìn thẳng vào thực tại để nhận thức, phê phán và cải tạo

Soạn bài Tổng quan văn học Việt Nam - Ngữ văn lớp 10

xã hội là một truyền thống cao đẹp, là biểu hiện rạch rỡ của chủ nghĩa nhân đạo trong văn học nước ta.

** Phản ánh ý thức về bản thân*

Ở phương diện này, văn học Việt Nam đã ghi lại quá trình lựa chọn, đấu tranh để khẳng định cái đạo lí làm người của dân tộc Việt Nam trong sự kết hợp hài hòa hai phương diện: tâm và thân, phần bản năng và phần văn hoá, tư tưởng vị kỉ và tư tưởng vị tha, ý thức cá nhân và ý thức cộng đồng. Trong những hoàn cảnh lịch sử khác nhau, văn học có thể đề cao mặt này hay mặt khác. Song, nhìn chung xu hướng của sự phát triển văn học dân tộc là xây dựng một đạo lí làm người với nhiều phẩm chất tốt đẹp như: nhân ái, thủy chung, tình nghĩa, vị tha, giàu đức hi sinh.